

Bodø
Pensjonskasse

Årsmelding 2022
Bodø Pensjonskasse

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innhold

HOVEDTALL	3
SAMMENDRAG	4
ÅRSBERETNING 2022.....	7
1. FORMÅL, ORGANISASJON OG LEDELSE.....	7
STYRET.....	8
ADMINISTRASJONEN	8
ANSVARSFORSIKRING.....	9
ARBEIDSMILJØ/YTRE MILJØ	9
KATASTROFEREASSURANSE	9
DRIFTSKOSTNADER.....	9
2. FORSIKRINGSVIRKSOMHETEN	10
MEDLEMSBESTAND	10
PREMIEFORHOLD	10
PENSJONSYTELSE.....	11
PENSJONISTER/UTBETALING AV PENSJONER	12
FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER.....	13
3. FINANSVIRKSOMHETEN	14
FORVALTNINGSKAPITAL/AVKASTNING.....	14
EGENKAPITAL /SOLIDITET/SOLVENSKAPITAL	15
RISIKOSTYRING	16
4. ANSVARLIGE INVESTERINGER	17
5. FRAMTIDSUTSIKTER	20
FORTSATT DRIFT.....	21
RESULTATREGNSKAP	23
BALANSE	24
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	26
OPPSTILLING AV ENDRING I EGENKAPITAL.....	26
NOTER.....	27
NØKKELTALL.....	42
AKTUARERKLÆRING.....	43
UAVHENGIG REVISORS BERETNING.....	45

Bildet på forsiden viser øya Landegode som ligger ute i havet rett nord for Bodø. Bildet på baksiden er tatt over Sør-Arnøy under innflyging til Bodø lufthavn.

HOVEDTALL

Nøkkeltall i tusen kroner	2022	2021	2020	2019	2018
Premieinntekter	313 752	313 354	203 979	249 077	216 506
Finansinntekter	- 223 964	317 164	201 789	304 767	22 339
Pensjonsytelser	113 211	104 262	94 882	84 569	83 348
Driftskostnader	14 187	13 406	10 959	9 465	9 645
Nøkkeltall fra balansen:					
Ansvarlig kapital (netto)	234 522	234 475	217 734	209 779	187 530
Bufferfond	617 074	i.a	i.a	i.a	i.a
Fond for urealiserte gevinster	22 516	29 892	18 628	13 992	4 319
Risikoutjevningfond	43 701	51 771	62 765	60 919	59 007
Kursreguleringsfond	i.a	540 731	373 768	285 677	101 905
Premiereserve	3 443 561	3 175 916	2 928 248	2 956 945	2 753 808
Tilleggsavsetninger	i.a	375 476	343 414	349 524	325 756
Premiefond	277 649	333 726	480 404	318 148	308 770
Forvaltningskapital	4 625 599	4 730 730	4 471 494	4 199 789	3 764 865
Forholdstall:					
Driftskostnader i pst. av premie	4,5	3,6	5,3	3,8	4,5
Driftskostnader i pst. av forvaltet kap.	0,31	0,25	0,24	0,23	0,26
Gjennomsnittlig totalavkastning					
Bokført avkastning i pst.	i.a	3,3	3,2	3,2	4,8
Verdijustert avkastning i pst.	-4,95	7,8	5,4	8,4	0,4
Solvensmarginkapital	564 909	453 360	422 800	415 001	379 912
Solvensmarginkapital i pst. av krav	345,4	304,4	293	293,3	291,5
Dekningsgrad premiereserve i pst.	100	100	100	100	100
Arbeidsgivers premie i pst. (eks.reg.)	9,45	9,49	9,46	8,57	8,57
Reguleringspremie	135 900	145 000	34 000	105 300	82 100
Rentegarantipremie	6 500	4 500	4 500	2 800	2 600
Medlemsbestand:					
Medlemmer i alt	18 427	17 544	16 744	15 894	15 101
Premiebetalende medlemmer (yrkesaktive)	4 235	4 250	4 156	4 070	4 021
Oppsatte rettigheter over 3år	3 328	2 895	2 090	1 935	1 832
Oppsatte rettigheter under 3 år	8 022	7 755	7 988	7 528	7 056
Pensjonister (inkludert refusjons-pensjoner utbetalt til andre kasser)	2 842	2 644	2 510	2 361	2 192
Administrasjonens antall årsverk	4,6	4	4,6	4,6	4,6

SAMMENDRAG

Bodø Pensjonskasse (BPK) leverer fortsatt kortreist pensjon og gode tjenester til en lav og konkurransedyktig premie. Nærhet til medlemmene og godt samarbeid med våre kunder er sentralt i vår virksomhet.

I 2022 har flere forhold preget økonomien og finansmarkedet. De mest sentrale hendelsene er Russlands aggresjon mot naboland og krigen i Ukraina, en priskrise på flere råvarer og et påfølgende rentesjokk i markedet. Dette gjorde at 2022 ble et svært utfordrende år i finansmarkedene. Faktisk har avkastningen til diversifiserte porteføljer, en portefølje av 50 prosent globale aksjer og 50 prosent globale obligasjoner, vært tilnærmet like svak som den var i finanskrisetåret 2008.

Fjoråret var allikevel ikke like dramatisk som i 2008 noe som delvis skyldes at man er en norsk investor. Norske investorer har nemlig blitt skjermet av at det norske aksjemarkedet har klart seg svært godt sammenlignet med andre land, videre at den norske kronen har svekket seg betydelig slik at usikrede globale aksjer har fått en vesentlig støtpute og at det norske rentemarkedet har lavere rentefølsomhet som gjør at avkastningen ikke har vært like svak i det norske rentemarkedet som i det globale.

Det ekstraordinære i 2022 var obligasjonsmarkedet som hadde sitt svakeste år «noensinne». Uansett om vi ser på avkastningen på årlig basis, eller om vi måler det som verdifall fra topp til bunn, så er utviklingen den svakeste siden 1976. Dette fordi inflasjonen har kommet tilbake på en slik måte som svært få med overbevisning kan si at de klarte å forutse med en påfølgende kraftig rentøkning fra sentralbankene som konsekvens.

Aksjeåret 2022 var både turbulent og preget av store avkastningsforskjeller mellom regioner og sektorer. Valutaendringer har også spilt en betydelig rolle. Spesielt den amerikanske dollaren har styrket seg mot norske kroner. Mens Oslo Børs svingte rundt null gjennom stort sett hele året ble første halvår svært krevende for globale aksjer.

Den kraftige økningen i inflasjon og råvarepriser, som ble forsterket av Russlands invasjon av Ukraina, kombinert med stigende lange renter og flere sentralbankers rentepolitikk førte til at globale aksjer i lokal valuta var ned hele 18 prosent ved utgangen av juni. I norske kroner begrenset fallet seg til 10 prosent. En bedre en fryktet resultatrapportering fra selskapene i andre kvartal roet markedene noe og satte litt tonen for resten av året. Det ble totalt sett en relativt flat utvikling i andre halvår, men med betydelige svingninger underveis.

Oppgangsperiodene juli, august og november var drevet av et noe mer optimistisk syn på inflasjonen med fallende renter, mens nedgangsperiodene ble drevet av det motsatte. Det ble heller ikke noe jule- og nyttårsrally, men i stedet en ganske sur desembermåned. Litt avkastning tok børsene likevel tilbake i andre halvår og når fasit

var klar hadde Oslo Børs endt året med en avkastning på -1 prosent, mens globale aksjer i norske kroner var ned -8.8 prosent.

Obligasjonsverdiene falt jevnt frem til oktober før de hentet seg noe inn igjen. Siden sentralbankene lenge hadde undervurdert styrken og varigheten til inflasjonspresset «havnet de bakpå», som gjorde at vi fikk en ketchup-effekt når de skulle ta dette igjen. Hurtigheten og styrken på endringer i styringsrenten vi nå har bak oss, kan kun se seg slått av det som skjedde i 1974 og perioden 1980-1981.

Verdijustert avkastning for pensjonskassen ble dermed -4,95 prosent i 2022. Sammenlignet med andre kasser var dette bedre enn gjennomsnittet for kasser som leverer pensjon i det kommunale markedet.

Langsiktig målsetting om en gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år på minst 4,5 prosent ble oppnådd. Gjennomsnittlig verdijustert avkastning i kollektivporteføljen er 4,85 prosent for siste tiårs periode.

Solvensmarginkapitalkravet var ved utgangen av 2022 på 154 mill. kroner. Pensjonskassens solvensmarginkapital var på samme tid 565 mill. kroner slik at kravet oppfylles pr. 31.12.2022, med en dekningsgrad på 345,4 prosent som er godt over kravet på 100 prosent. Solvensmarginkapitalen sikrer at pensjonskassen er i stand til å dekke sine forpliktelser knyttet til uventet forsikringsrisiko utover de allerede avsatte midlene slik at pensjonskassens soliditet kan opprettholdes.

Bodø Pensjonskasse har et aktivt forhold til etikk og ansvarlighet i kapitalforvaltningen illustrert gjennom kapitalforvaltningsstrategien og våre etiske retningslinjer, samt bevisst valg av forvaltere med en ansvarlig profil og kontinuerlig overvåking av porteføljen. Pensjonskassens portefølje blir gjennomlyst regelmessig for å identifisere eventuelle problematiske selskap og for å forstå den generelle bærekraftsprofilen til porteføljen. Pensjonskassen legger vekt på ansvarlige og bærekraftige investeringer. Kassen utelukker investeringer som ikke er tråd med vedtatte rammer for kapitalforvaltningen.

De stigende rentekurvene og markedsuroen kan medføre at pensjonskassen må være forberedt på å iverksette risikodempende tiltak og eventuelt kalle inn ytterligere egenkapital fra medlemsforetak. I Finanstilsynets krav til solvenskapital og solvenskapitaldekning hadde kassen per 31.12.22 en dekning på 137 prosent og 137 prosent uten overgangsregler. Kravet til dekning er 100 prosent. Kassen har fortsatt tilfredsstillende kapitaldekning.

Styret konstaterer at pensjonskassens vedtatte investeringsstrategi gir akseptabel avkastning også i periode med uro i markedene og økt rentenivå, men gjør fortsatt en løpende vurdering av både markedet og solvenskapitaldekning og vil tilpasse strategien når det er riktig og nødvendig.

Alle ansatte i Bodø kommune har en offentlig tjenstepensjonsordning som utbetales i tillegg til folketrygdens ytelser. De fleste er medlemmer i BPK, mens lærere og sykepleiere

har sin ordning i henholdsvis Statens pensjonskasse og KLP. Ved utgangen av 2022 var medlemsbestanden i BPK 18.427 personer. Aktive medlemmer er redusert med 15 til 4.235. Antall pensjonister er økt med 198 til 2.842. Alderspensionister utgjør 1.687, ektefellepensjonister 231, og barnepensjonister 19. Antall uførepensjonister er økt med 27 til 719.

ÅRSBERETNING 2022

1. FORMÅL, ORGANISASJON OG LEDELSE

Bodø pensjonskasse ble formelt opprettet 1.7.1927 av Bodø kommune. Pensjonskassen ble imidlertid opprettet med virkning fra 1.7.1920 og de første medlemmene ble innmeldt med virkning fra samme dato. Vedtektene ble godkjent av Bodø bystyre, men det tok ytterligere 7 år før vedtektene ble godkjent av Staten.

Pensjonskassens formål er å yte pensjon til medlemmene og deres etterlatte i henhold til Hovedtariffavtalens bestemmelser. Pensjonskassens styre har satt som sitt hovedmål å sikre pensjonsrettighetene til medlemmene gjennom moderat risiko og aktiv forvaltning av pensjonsmidlene. Det legges stor vekt på god service overfor medlemmer, pensjonister og arbeidsgivere.

Pensjonskassens eneste produkt er offentlig tjenstepensjon. Produktet består av både en pensjonsytelse og en uføreordning. Pensjonsytelsene er livsvarige. Alle krav om utbetalinger må dokumenteres. Pensjonsytelsene er avtalt mellom arbeidsgiver og ansatte i offentlig sektor og er et tillegg til pensjon og ytelser fra staten.

Pensjonskassen forvalter rettighetshavernes kapital som skal sikre utbetaling av nåværende og fremtidige pensjoner. Pensjonskassens funksjoner er helt skilt fra kommunens øvrige virksomhet. Pensjonskassens midler holdes også atskilt fra kommunens og pensjonskassen hefter ikke for kommunens og øvrige medlemsbedrifters forpliktelser. Pensjonskassen er en selvstendig og selveiende virksomhet med konsesjon fra Finanstilsynet som pensjonsforetak. Styret er øverste besluttsende organ. Styret og daglig leder er underlagt særskilte egnethetskrav.

Tariffestet offentlig tjenstepensjon er en solidarisk tilleggspensjon. Medlemskap i BPK er derfor pliktig for ansatte i Bodø kommune. Lærere er fortsatt medlemmer i Statens Pensjonskasse og sykepleiere er gjennom lov tilsluttet Kommunal Landspensjonskasse.

Pensjonskassen kan også omfatte pensjonsordninger for selskaper som fyller vilkårene i vedtektenes § 1-1.

Følgende foretak/stiftelser har sin pensjonsordning i BPK pr. 31.12.2022:

- Bodø Havn KF
- Bodø kommune
- Bodø Kirkelige Fellesråd
- Bodø Pensjonskasse
- Bodø Produksjonssenter AS
- Bodø Spektrum KF
- Bodø2024 AS
- Salten Brann IKS

- Salten Regionråd
- Skjerstad Bygningsstiftelse
- Stormen Konserthus Bodø KF
- Zahlfjøsén AS

STYRET

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med eget styre som øverste organ. Styret plikter å ivareta rettighetshavernes og pensjonskassens interesser. Styrets medlemmer skal vedlikeholde relevant kompetanse for å oppfylle kravene til egnethet.

Styret består i perioden 2019 – 2023 av åtte medlemmer, hvorav fire er oppnevnt av bystyret og fire av arbeidstakernes organisasjoner.

Styret er slik sammensatt:

Oppnevnt av bystyret

Einar Lier Madsen, leder

Bodil Irene B. Brattli, nestleder

Rolf Kåre Jensen

Adelheid B. Kristiansen

Varamedlemmer

Tor V. Skaugerud (fra oktober)

Alf-Anton Røst (frem til april)

Berit H. Wilhelmsen

Stephan André Skjelvan

Cecilie R. Lekang

Oppnevnt av arbeidstakerorganisasjonene

Kornelija Rasic

Thor Arne Tobiassen

Jarl Richard Salamonsen

Glenn Roger Balseth

Varamedlemmer

Ann-Merethe Larsos Kristensen

Eirik Lie

Elin Berg

Turid Holst Andersen

Styret består av 3 kvinner og 5 menn.

Styret har i 2022 avholdt 7 møter og 1 styreseminar over 2 dager. Styret har behandlet 39 saker, i tillegg har det vært informasjonsutveksling per e-post. Møter har vært gjennomført både fysisk og digital.

ADMINISTRASJONEN

Pensjonskassens administrasjon har kontorer i Torvgata 1 (Bøckmanngården) i Bodø:

Daglig leder	Hans Petter Horsgaard
Økonomiansvarlig	Kjell Morten Olsen
Rådgiver	Ann Kristin Jørgensen
Rådgiver	Inger Marie Storvik
Rådgiver	Geir Ottesen

Administrasjonen består dermed av 2 kvinner og 3 menn fordelt på 4,6 årsverk.

KLP Forsikringservice AS er pensjonskassens aktuar og forsikringstekniske konsulent.

Ernst & Young AS er pensjonskassens revisor.

Grieg Investor AS er pensjonskassens uavhengige rådgiver og risikostyringsfunksjon.

Pensjonskassen hører inn under Finanstilsynets tilsynsområde og Trygderetten er ankeinstans for vedtak som vedrører pensjon og samordning.

Pensjonskassen er medlem av Pensjonskasseforeningen og Samfunnsbedriftene.

ANSVARSFORSIKRING

Det er ikke inngått avtale om ansvarsforsikring for styrets medlemmer eller daglig leder.

ARBEIDSMILJØ/YTRE MILJØ

Arbeidsmiljøet anses som godt. Sykefraværet i BPK var i 2022 11,0 prosent av total arbeidstid mot 1,3 prosent i 2021. Økningen skyldes langtidsfravær. Kortsiktig sykefravær i 2022 (under 16 dager) var 0,4 prosent. Det har ikke inntruffet noen yrkesskade i løpet av året.

Pensjonskassens arbeidsmiljø er blitt påvirket av flere år med krevende medieoppmerksomhet og arbeidsbelastningen har tidvis vært høy. I 2022 har det vært en bedring. En fortsatt pågående rettslig arbeidstvist ventes å bli avklart innen utgangen av 2023.

Pensjonskassens virksomhet er av en slik art at den ikke forurensrer det ytre miljø. Forvaltningen skjer innenfor et etisk og bærekraftig regelverk. Eksterne forvaltere blir årlig bedt om bekreftelse på oppfyllelse av dette regelverket. Pensjonskassen har inngått samarbeidsavtale med NAV om et mer inkluderende arbeidsliv.

KATASTROFEREASSURANSE

Fra 01.01.2022 fornyet BPK avtalen med Beazley & Lloyds om katastrofereassuransse. Avtalen må fornyes hvert andre år. I avtalen er en «katastrofe» en enkelt begivenhet som medfører at minst 2 av de yrkesaktive medlemmene i pensjonskassen blir uføre eller avgår ved døden.

DRIFTSKOSTNADER

Samlede driftskostnader utgjorde 4,5 prosent av premieinntektene (mot 3,6 prosent i 2021 og 0,31 prosent av forvaltningskapitalen (mot 0,25 prosent i 2021).

Pensjonskassene underlegges stadig nye krav og regler som følge av tilpasning til pensjonskassedirektiv fra EU. Dette påvirker kostnadene i tillegg til den generelle pris- og lønnsveksten i samfunnet.

2. FORSIKRINGSVIRKSOMHETEN

MEDLEMSBESTAND

Medlemskap i BPK er obligatorisk for alle som er ansatt i pensjonskassens medlemsforetak. Alle som er ansatt på ordinære arbeidsvilkår, som vanlig timelønnet eller på deltid, meldes inn som aktive medlemmer av pensjonsordningen og betaler medlemsinnskudd til ordningen. Dersom mottaker av offentlig tjenstepensjon innmeldes som aktivt medlem, reduseres pensjonen. De eneste ansatte som er unntatt fra innmelding i pensjonsordningen er pensjonister med timebasert pensjonistavlønning etter fastsatt sats. Særskilte regler gjelder for uførepensjonister.

Unntatt fra medlemskap er sykepleiere som på grunn av særlov er tilmeldt pensjonsordningen for sykepleiere i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og lærere som har medlemskap i Statens Pensjonskasse.

Antall medlemmer i BPK (aktive, alle oppsatte rettigheter og pensjonister) var pr. 31.12.2022 økt fra 17 544 til 18.427 en oppgang på 4,9 prosent mot 4,8 prosent i 2021.

Antall aktive medlemmer har det siste året blitt redusert med 15 personer til 4 235, (opp med 94 i 2021) fordelt på 2 784 kvinner (2 806) og 1 451 menn (1 444).

I alt 11 350 tidligere ansatte står i pensjonskassens register. Det er en økning på 6,2 prosent mot 5,7 prosent i 2021. Av de tidligere ansatte har 3 328 mer enn 3 års opptjening og dermed en selvstendig rett til fremtidig pensjon ved oppnådd aldersgrense. For de øvrige 8 022 med medlemstid kortere enn 3 år vil tiden i Bodø pensjonskasse overføres og medregnes ved eventuell fremtidig pensjonering fra stilling hos annen offentlig arbeidsgiver dersom samlet tjenestetid blir over 3 år. Fratrådte som er født etter 1962 kan få rettigheter hvis de har mer enn ett års opptjeningstid etter 1.1.2020.

PREMIEFORHOLD

Arbeidstakerne blir hvert år trukket 2 prosent premie av pensjonsgrunnlaget. Arbeidsgivers andel av ordinær premie i 2022 var 8,25 prosent som er 0,01 prosent lavere enn i 2021.

I tillegg ble reguleringspremien beregnet til 135,9 mill. kroner i 2022 mot 145,0 mill. kroner i 2021. Reguleringspremien dekker premiereservens økning som følge av de aktive medlemmenes lønnsøkning og G-reguleringen av pensjonene.

I 2022 utgjorde rentegarantipremien 6,5 mill. kroner mot 4,5 mill. kroner i 2021.

Premieinntektene (inkludert reguleringspremie og rentegarantipremie) utgjorde 319 mill. kroner i 2022 mot 313 mill. kroner i 2021.

Totalt utgjorde arbeidsgivers andel av premien 18,36 prosent i 2022 mot 19,07 prosent i 2021. Gjennomsnittlig premiegrunnlag var i 2022 1.548 millioner kroner mot 1.495 millioner kroner i 2021. Endelig premiesats 2022 ble da inkludert arbeidsgivers og ansattes andel 20,36 prosent mot 21,07 prosent i 2021.

De ble også i 2022 en unormal økning av folketrygdens grunnbeløp, større lønnsøkning og prisstigning enn forventet. Dette bidrar til høyere premiekostnader.

PENSJONSYTELSE

Våre pensjonsordninger reguleres gjennom tariffavtale og SGS 2020 Pensjonsordninger. (Sentral Generell Særavtale).

Alderspensjonen for de som er født i 1962 eller før er en bruttoordning med garantert årlig ytelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget inntil 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G), dersom fratreden skjer med full opptjening på 30 år. Garantien omfatter alle pensjonsordningens medlemmer født i 1958 eller før. For medlemmer født i 1959 og senere vil levealdersjustering av pensjonen kunne bety et lavere pensjonsnivå enn 66 prosent.

Alderspensjon for de som er født i 1963 eller senere vil bestå av flere pensjonselementer. En pensjonsdel for opptjening i pensjonskassen før 2020 som blir beregnet utfra pensjonsgrunnlag pr. 31.12.2019 og for den tjenestetiden som er opptjent til da, og en pensjonsdel for opptjening fra 01.01.2020 som er en påslagspensjon.

Uførepensjoner en netto-ordning, som i tillegg til 25 prosent av G (likevel ikke mer enn 6 prosent av sluttlønn) yter 3 prosent av sluttlønn opp til 6 G og 69 prosent av sluttlønn mellom 6 G og 12 G uavhengig av faktisk ytelse fra NAV.

Netto ektefelle- og barnpensjon er henholdsvis 9 prosent og 15 prosent av det avdøde medlemmets pensjonsgrunnlag. For barnpensjon gjelder nettoreglene ved alle dødsfall etter 01.01.2001. For ektefellepensjon er det gitt overgangsregler.

Avtalefestet pensjon (AFP) for de som er født i 1962 eller før er en tariffbestemt ytelse som administreres av BPK, men som i sin helhet betales av arbeidsgiverne uten reserveoppbygging. Dette gjelder både AFP fra 62 år og fra fylte 65 år. AFP omtales som en ikke forsikringsbar ytelse. AFP er en førtidspensjon som kan tas ut fra 62 til 67 år.

Avtalefestet pensjon for de som er født i 1963 eller senere er ikke endelig vedtatt. Den vil mest sannsynlig bli endret fra en førtidspensjon som kan tas ut fra 62 til 67 år, til en livsvarig pensjon vi kaller for AFP-livsvarig. Den skal komme i tillegg til pensjon fra folketrygden, tjenstepensjon og/eller arbeidsinntekt. De som ikke fyller vilkårene for ny AFP kan få betinget tjenstepensjon.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon gir 3 års medlemstid eller mer en selvstendig rett til fremtidig pensjon. Er du født i 1963 eller senere og har opptjening etter 2020 kan du få rett til alderspensjon om du har jobbet minst et år i en stilling med offentlig tjenstepensjon.

Pensjonsutbetalingene reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp.

Uførepensjonene reguleres hvert år med grunnbeløpets relative økning.

Alders-, AFP og etterlattepensjoner reguleres i tråd med det årlige pensjonsoppgjøret.

PENSJONISTER/UTBETALING AV PENSJONER

Ved utgangen av 2022 hadde pensjonskassen 2 842 pensjonister, inkl. 186 AFP- og andre tidligpensjonister, dvs. en netto økning fra 2021 på 198 personer.

Oversikt over medlemmer og pensjonister pr. 31.12.2022 viser følgende utvikling:

Status/kategori	2022	2021	Endring
Aktive medlemmer	4 235	4 250	-15
Fratrådte med rettighet	3 328	2 895	433
Fratrådte uten rettighet	8 022	7 755	267
Pensjonister			
Alderspensjonister	1 687	1 558	129
AFP og tidligpensjonister	186	151	35
Ektefellepensjonister	231	223	8
Barnepensjonister	19	20	-1
Uførepensjonister	719	692	27
Antall pensjonister	2 842	2 644	198
Totalt	18 427	17 544	883

Alle ansatte i virksomheter med medlemskap i pensjonskassen skal meldes inn i en pensjonsordning uavhengig av stillingsandel. For å oppnå rettigheter i pensjonskassen må man ha minst tre års tjenestetid i en offentlig tjenstepensjonsordning. (For de som er født etter 1963 er det tilstrekkelig med et års tjenestetid for å oppnå rettigheter).

Utbetalte pensjoner fordeler seg slik (hele tusen):

År	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjon	90 463	81 029	72 829	66 017	62 562
Uførepensjon	20 060	20 050	19 748	19 117	19 108
Etterlattepensjon	9 655	9 422	8 609	8 097	7 287
Barnepensjon	892	877	941	895	623
Refusjoner inn	-19 114	-16 979	-15 731	-17 477	-13 515
Refusjoner ut	11 255	9 863	8 486	7 920	7 284
Sum	113 211	104 262	94 882	84 569	83 349

Uførepensjoner: Forsikringsteknisk oppgjør viser at antall uføre økte med 27 i 2022.

AFP-pensjon: Pr. 31.12.2022 var det til sammen 186 personer som fikk utbetalt AFP, mot 151 personer året før.

Alle utgifter til AFP fra 62 år til 67 år dekkes av arbeidsgiverne da dette ikke er en forsikringsbar ytelse som kan dekkes av premiereserven. Fra 65 år foretas det en utjevning blant alle virksomheter som har medlemskap i BPK. I 2022 ble det utbetalt 36,9 mill. kroner til AFP-pensjonister (alle konsernenheter) mot 30,4 mill. kroner i 2021, dvs. en økning på 21,3 prosent i 2022 mot en økning på 11,2 prosent året før. Det er i forbindelse med pensjonsreformen i offentlig sektor enighet om at AFP-ordningen endres for å bli mer lik AFP i privat sektor. Partene i arbeidslivet har fortsatt ikke kommet til enighet om en ny ordning.

År	2022	2021	2020	2019	2018
AFP 62-64 år	17 136 870	13 593 324	11 752 535	11 471 544	11 351 764
AFP 65-67 år	19 752 248	16 815 244	15 591 013	18 558 500	14 374 037
Sum	36 889 118	30 408 568	27 343 548	30 030 044	25 725 801
Endring i %	21,3 %	11,2 %	-8,9 %	16,7 %	17,1 %

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Pensjonskassen skal ha en premiereserve tilsvarende kontantverdien av pensjonskassens samlede forpliktelser overfor medlemmene. Pliktige avsetninger er beregnet av pensjonskassens aktuar på grunnlag av status 31.12.2022. Det forsikringstekniske beregningsgrunnlagets forutsetninger om dødelighet/levetid er tilpasset tariffen K2021 med Finanstilsynets minstekrav til sikkerhetsmarginer.

Årets avsetning til premiereserve er til sammen 267,7 mill. kroner. Avsetningen inkluderer også avsetning til administrasjonsreserven og en nedjustert IBNR avsetning og fremkommer slik:

Årlig endring	2022	2021	2020	2019
Premiereserve	272 381 014	250 896 665	-37 826 161	194 659 318
Administrasjonsreserve	6 264 763	5 770 623	-870 002	4 477 165
Erstatningsreserve				
IBNR avsetning	-11 000 000	-9 000 000	10 000 000	4 000 000
Til sammen	267 645 777	247 667 288	-28 696 163	203 136 483

Redusert IBNR avsetning (hendelser som er inntruffet, men ikke rapport) gir utrykk for ytterligere økt pålitelighet i datagrunnlaget.

3. FINANSVIRKSOMHETEN

FORVALTNINGSKAPITAL/AVKASTNING

Pensjonskassens forvaltningskapital ble redusert fra 4.731 mill. kroner i 2021 til 4.626 mill. kroner i 2022. Det er en reduksjon på 105 mill. kroner (- 2,2 prosent) mot en økning på 260 mill. kroner (5,5 prosent) i 2021.

Pensjonskassen har innrettet kapitalforvaltningen etter Forsikringslovens regelverk og forskrift om pensjonsforetak. Dette innebærer bl.a. at pensjonskassens forvaltningskapital skal deles i en kollektiv- og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen består i det vesentlige av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktfastsatte forpliktelser. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer pensjonskassens ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld utover forsikringsforpliktelsene. Pensjonskassen har valgt å forvalte kollektiv- og selskapsporteføljen samlet, men splittet på grunnlag av forholdet mellom egenkapital og forsikringsmessige avsetninger. For 2022 er selskapsporteføljens andel 5,3 prosent og kollektivporteføljens andel 94,7 prosent. Denne inndelingen fremgår av det som i oppstillingsplanen er kalt hhv. teknisk og ikke-teknisk regnskap.

Pensjonskassen har avtale med Grieg Investor AS om finansrapportering, risiko-overvåking og investeringsrådgivning gjennom 2022. Grieg Investor AS foretar ekstern uavhengig overvåking av kapitalforvaltningen etter pensjonskassens forskriftens krav, og rapporterte jevnlig til styret. Selskapet utførte også stresstester av pensjonskassens soliditet, som grunnlag for pensjonskassens rapportering til Finanstilsynet.

Styret vurderer pensjonskassens retningslinjer for kapitalforvaltningen minst en gang årlig. Målsettingen for kapitalforvaltningen er å oppnå en tilfredsstillende avkastning innenfor en forsvarlig risikoramme slik at pensjonskassen til enhver tid kan møte de forpliktelser som den har påtatt seg.

Aktivas prosentvise fordeling pr. 31.12.2022 med tidsvektet avkastning justert for daglig vektete kontantstrømmer:

Avkastning 2022

Aktivklasse	Portefølje	Indeks	Fordeling i % 31.12.2022	Fordeling i % 31.12.2021	Referanseindeks
Totalt	-5.0 %	-4.5 %	100 %	100 %	
Norske Aksjer	-6.3 %	-8.4 %	8.3 %	8.2 %	OSEBX
Globale Aksjer	-6.3 %	-7.5 %	7.8 %	20.0 %	MSCI AC World
Globale Aksjer (valutasikret)	-17.9 %	-17.3 %	7.8 %	na	MSCI AC World Hdg NOK
Norske/Nordiske obligasjoner	na	na	0.0 %	21.2 %	na
Anleggsobligasjoner	3.4 %	3.4 %	24.3 %	22.0 %	Egen avkastning
Globale Obligasjoner	-17.2 %	-12.4 %	32.0 %	7.5 %	60/40 BarCap Global Agg / 1-3 yrs Hdg NOK
Høyrente Obligasjoner	na	na	0.0 %	3.8 %	na
Eiendom	-1.5 %	-1.5 %	12.0 %	12.0 %	Egen avkastning
Private Equity	1.6 %	-0.3 %	2.5 %	0.2 %	Egen avkastning
Pengemarked	1.5 %	1.2 %	2.5 %	5.2 %	NBP Norsk Stat Durasjon 0.25
Konter	0.0 %	0.0 %	2.8 %	na	Egen avkastning

For 2021 inngikk globale valutasikrede aksjer i globale aksjer og pengemarked/bank var én kategori.

For å unngå store kurssvingninger i verdien på obligasjonsporteføljen er en del av obligasjonene lagt til anlegg og holdes til forfall. I 2022 utgjorde andelen anleggsobligasjoner 24,3 prosent av porteføljen. Anleggsobligasjonene ga en avkastning på 3,4 prosent, mens omløpsobligasjonene ga 0,7 prosent. Norske aksjer hadde en mindreakstning på -6,3 prosent, mens globale valutasikrede aksjer ble ned 17,9 prosent.

Kollektivporteføljen fikk en verdijustert mindreakstning på -4,95 prosent, tilsvarende ble den bokførte mindreakstningen på -4,95 prosent etter Dietz metode.

Avkastning kollektiv porteføljen	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Verdijustert avkastning	-4,95	7,75	5,38	8,34	0,38	6,82	5,50	4,00	7,60	7,65
Bokført avkastning	-4,95	3,33	3,19	3,04	4,83	3,43	3,40	6,22	7,19	4,78

Pensjonskassen har som mål en gjennomsnittlig årlig avkastning siste 10 år på minst 4,5 prosent. (Redusert fra 5,0 prosent i 2021) Gjennomsnittlig verdijustert avkastning siste 10 år er 4,85 prosent. Gjennomsnittlig bokført avkastning siste 10 år er 3,45 prosent. De tilsvarende gjennomsnittene for siste 5-årsperiode er hhv. 3,38 prosent og 1,89 prosent.

EGENKAPITAL /SOLIDITET/SOLVENSKAPITAL

BPK har ved utgangen av 2022 en innskutt egenkapital på 69,7 mill. kroner. Opptjent egenkapital utgjør på samme tid 208,5 mill. kroner.

	2022	2021	2020
Innskutt egenkapital	69 742	68 242	64 742
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevningfond	43 701	51 771	62 765
Annen opptjent egenkapital	164 780	173 456	154 970
Sum opptjent egenkapital	208 481	225 227	217 735

Tall i tusen

Styret følger utviklingen i pensjonskassens soliditet løpende. Det blir månedlig utarbeidet rapporter som viser porteføljens status og avkastning, risiko og buffere. Analysene utført gjennom 2022 viste at økende rentenivå og svingninger i markedet utfordret kassens solvenskapitaldekning.

I Finanstilsynets nye krav til solvenskapital og solvenskapitaldekning viser at kassen per 31.12.2022 har en dekning på 137 prosent både med og uten overgangsregler. Kravet til dekning er 100 prosent. Kassen har tilfredsstillende kapitaldekning. Til tross for akseptabel solvenskapitaldekning vil det være behov for regelmessige egenkapitalinnskudd i takt med økende forvaltningskapital og krav til forventet avkastning.

Kapitalutnyttelsen og solvensmarginen er tilfredsstillende per 31.12.2022.

RISIKOSTYRING

Pensjonskassen har valgt en forvaltningsstrategi med moderat risiko. Med risiko menes i denne sammenheng sannsynligheten for svingninger i aktivas verdi. For å sikre en høyest mulig avkastning i forhold til det valgte risikonivå, er det bygget opp en portefølje av obligasjoner, aksjer, eiendom og bankinnskudd. For å stabilisere avkastningen og ta bort svingningene i obligasjonsverdiene, er en stor del av obligasjonene lagt i en anleggsportefølje som holdes til forfall.

De ulike aktiva er i varierende grad utsatt for finansiell risiko: aksjerisiko, kredittrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko.

Aksjerisiko er risiko for fall i aksjekurser. Pensjonskassens investeringer i aksjer er i hovedsak gjennom aksjefond som baserer seg på børsnoterte aksjer i store og solide selskaper med hovedkontorer i den vestlige verden.

Kredittrisiko er risiko for endring av finansielle eiendelers verdi som følger av markedets syn på utsteders kredittverdighet. For å holde kredittrisikoen innenfor akseptable rammer, har styret satt en del krav i retningslinjene for kapitalforvaltning. Det kan investeres i aktiva som tilsvarer Investment grade kredittrating, slik som definert av anerkjente ratingselskaper som Standard & Poors og Moody's, eller ved hjelp av proprietær kredittrating for norske obligasjonsutstedelser og –utstedere gjort av forvalter eller meglerhus. Risiko knyttet til papirer med lavere rating bærer pensjonskassen utelukkende gjennom fondsinvesteringer.

Renterisiko er risiko for verdiendringer av rentebærende instrumenter som obligasjoner og pengemarkedsplasseringer, som følger av endringer i det generelle rentenivået. Risikoen avhenger av gjennomsnittlig løpetid på rentebindingen på instrumentene (durasjon). Styret har fastsatt rammer for akseptabel renterisiko.

Likviditetsrisiko er risikoen for at posisjoner ikke lar seg realisere innen en gitt frist uten betydelig prisnedgang. BPK har for det meste plassert midlene i likvide papirer/fond som kan realiseres på kort varsel. Det er kontinuerlig kontroll med at det er tilstrekkelig beløp innestående på bankkonto som sikrer likviditet til drift av pensjonskassen samt utbetaling av pensjoner.

Valutarisiko er verdiendringer som følger av svingninger i valutakursene. Styret har vedtatt at investering i eiendom internasjonalt skal valutasikres 95-100 prosent av valutaeksponeringen mot norske kroner.

Pensjonskassen overvåker løpende sitt samlede risikobilde. I tillegg til forsikringsrisiko og operasjonell risiko måles de nevnte finansielle risikoelementer jevnlig. Månedlig veies den samlede risiko mot pensjonskassens bufferkapital i stresstester etter Finanstilsynets mal.

4. ANSVARLIGE INVESTERINGER

Bodø Pensjonskasse har et aktivt forhold til etikk og ansvarlighet i kapitalforvaltningen, illustrert gjennom eksempelvis etiske retningslinjer, bevisst valg av forvaltere med en ansvarlig profil, og kontinuerlig overvåkning av porteføljen. Pensjonskassen anerkjenner arbeidet som gjøres av Statens Pensjonsfond Utland (SPU) og vil derfor etterstrebe og utelukke selskaper i henhold til SPU's offisielle ekskluderingsliste.

Pensjonskassen har som overordnet mål å maksimere den langsiktige avkastningen på investert kapital. Pensjonskassen legger til grunn at god avkastning over tid er avhengig av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand.

Bærekraft i investeringene

Pensjonskassen anerkjenner at investeringene den foretar kan ha positive og negative effekter på bærekraft. Pensjonskassen tar derfor hensyn til relevante faktorer knyttet til miljø, sosiale forhold og foretaksstyring i sine investeringer, og dette er beskrevet i kapitalforvaltningsstrategien.

Pensjonskassen har som et minimumskrav at investeringene gjøres i tråd med allment aksepterte normer for god forretningsatferd, slik som FNs Global Compact. Prinsippene i Global Compact er basert på FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet, Rio-prinsippene om miljø og utvikling, samt FN-konvensjonen mot korrupsjon.

Pensjonskassen investerer hovedsakelig gjennom eksterne forvaltere og anerkjenner at det finnes ulike strategier for å operasjonalisere ansvarlighet og bærekraft i forvaltningen, eksempelvis eksklusjon, aktiv eierskapsutøvelse og positiv seleksjon av bærekraftige selskaper. I seleksjonen av forvaltere gjennomføres det en helhetlig vurdering av om forvalters tilnærming til ansvarlighet og bærekraft fremstår troverdig og effektiv. Pensjonskassen ser i sitt arbeid hen til et bredt spekter av aspekter for bærekraft.

Bærekraft går to veier

Pensjonskassen anerkjenner bærekraftsrisiko som en risikofaktor som må forstås og håndteres. Bærekraftsrisiko er en miljømessig, sosial eller styringsmessig hendelse eller omstendighet som kan medføre tap eller verdifall for pensjonskassens midler.

Pensjonskassen ser på arbeidet med bærekraftsrisiko som en langsiktig prosess og etterstreber å kartlegge denne risikofaktoren i henhold til god praksis, men anerkjenner samtidig at datagrunnlaget tidvis er mangelfullt og at analyser må utvikles over tid.

Foreløpig er klimarisiko den bærekraftsrisikofaktoren man har kommet lengst med å forstå, regulere og måle. Gjennom kartlegging og gradvis økende kompetanse om bærekraftsrisiko vil pensjonskassen over tid utvikle sin evne til å håndtere risikoen.

Pensjonskassen forventer at forvaltere brukt av pensjonskassen viser evne til å forstå og håndtere bærekraftsrisiko innen deres respektive investeringsmandat. Sistnevnte vurderes i forbindelse med nye investeringer.

Klimarisikoanalyser som skal gjennomføres f.o.m. 2023 skal ta utgangspunkt i relevante anbefalinger fra norske og europeiske tilsynsmyndigheter, så vel som anbefalingene fra arbeidsgruppen for klimarisikorapporter, TCFD.

Bærekraft i praksis i 2022

Pensjonskassen har hatt temaet bærekraft på agendaen i løpet av 2022. Med ny regulering og nye krav på området både gjennom tjenestepensjonsdirektivet (IORPII), EUs taksonomiforordning og offentliggjøringsforordningen, som alle trer i kraft fra 01.01.2023 har det vært nødvendig med kunnskapsheving og tilpasninger i året som har gått.

Det ble i 2022 gjennomført ett styreseminarer med fokus på kunnskapsheving rundt netto null, ansvarlighet, bærekraft og klimarisiko.

Pensjonskassen gjorde endringer i sin kapitalforvaltningsstrategi, blant annet knyttet til formuleringer rundt bærekraftsrisiko, samt teksten som omtaler ansvarlige investeringer som beskriver hvordan kapitalforvaltningsstrategien tar hensyn til faktorer knyttet til miljø, sosiale forhold og foretaksstyring.

Ved rebalansering av porteføljen 2. halvår 2022 ble det valgt produkter som er tråd med våre ambisjoner.

Det har ikke vært noen kjente brudd mot retningslinjene i løpet av året.

Status i 2022

Pensjonskassens status på området måles og vurderes på ulike måter og rapporteres til styret årlig.. Her følger rapporteringen minstekravene og de strategiske målene som er satt i kapitalforvaltningsstrategien, i tillegg til at pensjonskassen ser på flere forhold enn nevnt i strategien ettersom kunnskap og data øker i høyt tempo.

Gjennom porteføljestyringsverktøyet Grieg Enigma har pensjonskassen tilgang til full gjennomlysning av porteføljen på løpende basis. Systemet gir mulighet til å overvåke potensielle brudd på FNs Global Compact, eksponering mot kontroversielle produkter og eventuelle brudd med etikkrådets eksklusjonsliste for Statens Pensjonsfond Utland, som kan si noe om hvordan pensjonskassen ligger an i forhold til egne minstekrav i forvaltningen.

- Potensielle brudd på UN Global Compact. 9 selskaper i aksjeporteføljen (0.1 prosent) anses å være «potensielle brudd» med FNs Global Compact i henhold til MSCI ESGs (Environmental, Social and Governance) vurderinger.
- Ingen selskaper i porteføljen er ekskludert av Statens Pensjonsfond Utland (SPU).

Videre ser pensjonskassen på ESG-ratingen i porteføljen, hvor det er identifisert de vesentlige risikoområdene for de enkelte industriene før selskapene blir analysert og rangert innenfor hver industri fra best in class til worst in class (Leaders og Laggards).

Pensjonskassen følger også porteføljens karboneksponeering relativt til markedet, og sjekker både Karbonreserver og utslippsintensitet på porteføljen, delporteføljene og de enkelte fondene. Karbonreserver er knyttet til kull, olje og gass og er beregnet i forhold til beviste og sannsynlige reserver. Aksjeporteføljens andel reserver ligger 46 prosent under markedssnittet. Karbonintensiteten måler «hvor store CO₂-utslipp porteføljen genererer per million USD i inntekter». For pensjonskassens aksjeportefølje er karbonintensiteten 151 tonn CO₂ per million USD. Dette er 15 prosent lavere enn markedet (definert ved strategiens referanseindekser). Annet som måles og rapporteres på er SFDR-klassifisering (Sustainable Finance Disclosure Regulation) på de underliggende fondene. Her ble det i 2022 gjort endringer (“nedgraderinger”) av flere aktører, ettersom det fortsatt er uklarhet i regelverket for hva som kreves av rapportering og dokumentasjon dersom et fond klassifiseres som Artikkel 9. I aksjeporteføljen er 96,4 prosent av fondene artikkel 8 fond 3,6 prosent er artikkel 9 fond. Det var per 31.12.2022 ingen investeringer i artikkel 6 fond.

Det blir også estimert andel grønne inntekter i henhold til EUs taksonomi knyttet til begrensning av klimaendringer, altså hvor stor del av porteføljens investeringer som er i økonomiske aktiviteter som regnes som miljømessig bærekraftige etter taksonomien. Taksonomien er fortsatt under utvikling og selskapene har ikke startet å rapportere egne tall, og det er derfor ikke mulig å gi pålitelig informasjon rundt dette enda. Midlertidig brukes derfor MSCI ESG sin egen klassifisering av grønne inntekter harmonisert etter beste evne med EU sin tilnærming. Porteføljens estimerte allokerte andel grønne inntekter er 5,4 prosent som er noe bedre enn markedet.

Veien videre

Pensjonskassen vil fortsette sitt arbeid rundt bærekraft i årene som kommer og forventer at det i 2023 blir fokus på å forstå klimarisiko bedre. Det er forventet at både forståelse og data innenfor bærekraftsområdet blir bedre fremover. Pensjonskassen vil tilstrebe å følge opp utviklingen som skjer i samarbeid med vår investeringsrådgiver og tilpasse oss til nye lov- og rapporteringskrav der det er nødvendig.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmenheten tilgang til informasjon. Det er ikke avklart om pensjonskassen er omfattet av den nye loven.

Pensjonskasseforeningen har på vegne av bransjen bedt om en avklaring fra Justis- og beredskapsdepartementet men denne er ikke besvart. Uttalelsen fra Forbrukertilsynet gir heller ikke en tilstrekkelig avklaring. For det tilfelle det blir helt klart at pensjonskassen er omfattet vil vi utarbeide rapport i henhold til loven og publisere den innen angitt frist. Vår redegjørelse for ansvarlig investeringer dekker uansett tilnærmet alle krav til rapportering.

5. FRAMTIDSUTSIKTER

Etter et av de svakeste årene for balanserte porteføljer siden midten på 1970-tallet, startet aksjemarkedene med en kraftfull oppgang i januar. Med en positiv avkastning på 9,5 prosent ble januar den beste måneden for globale aksjer målt i norske kroner siden april 2009, da børsene snudde etter finanskrisen. Også i obligasjonsmarkedene var det god utvikling i januar. Det roet seg i februar, trolig på grunn av at inflasjonsfrykten til en viss grad har tiltatt, og derav frykter man at sentralbankenes renteheving ikke er over med det første. Per slutten av februar er globale aksjer opp 4,5 prosent i lokal valuta og 9,1 prosent usikret i norske kroner, norske aksjer gitt ved at hovedindeksen på Oslo Børs er opp 4,4 prosent, globale obligasjoner sikret til norske kroner er opp 0,4 prosent og norske obligasjoner er ned 0,5 prosent gitt ved de respektive indekser.

Det er usikre tider i finansmarkedene da sentralbanker forsøker å bekjempe inflasjon som skaper usikkerhet rundt fremtidig rentenivå, samtidig som geopolitisk uro med krigen i Ukraina i stor grad påvirker råvare- og andre viktige verdensmarkeder. Dette spiller direkte inn på konsumenter og bedrifter da økte kostnader gjennom rentenivå og innsatsfaktorer øker priser og setter en demper for etterspørsel etter varer og tjenester. Dog har selskapsinntjeningene vært relativt stabile, men det er nå forventet et fall på ca. 1 prosent i inntjeningen for globale aksjer gitt ved MSCI AC World i 2023. På motsatt side, har en gjenåpning av Kina gitt håp for at verdens vekstlokomotiv skal reversere det negative sentimentet og være en bidragsyter til at vi får et positivt år globalt sett. Det er fortsatt antatt stor sannsynlighet for at en resesjon kan inntreffe, men det er stor uenighet rundt dette. Den Amerikanske statsbankens (Fed) modell for resesjon, som baserer seg på rentekurven, gir en 57 prosent sannsynlighet for at en resesjon inntreffer i USA.

At rentenivået har kommet vesentlig opp har ført til høyere løpende rente i obligasjonsporteføljen, og gitt rentenivåene i dag har forventet avkastning for renteporteføljen økt betraktelig. Effektiv rente for porteføljen til Bodø Pensjonskasse er nå på 4,2 prosent. Markedet forventer at rentetoppen i USA gitt ved Fed's styringsrente, vil bli på 5,5 prosent mot slutten av året. Det forventes så at renten vil falle noe tilbake, men holdes over tid på rundt 4 - 4,5 prosent. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til rentetoppen, men vår portefølje er nå bedre sammensatt for å håndtere endringer i rentenivået fremover.

Økte rentenivået medfører at den løpende renten i porteføljen også øker. Anleggsobligasjonene som holdes til forfall vil være fortsatt være risikodempende, bidra til diversifisering og vil ha en ikke korrelert avkastning relativt til aksjeinvesteringene. Porteføljen er godt diversifisert når det gjelder aktivaklasser, geografisk tilnærming og investeringsstiler. Porteføljen forventes derfor å takle ulike markedssenarioer fremover, og investeringsstrategien har tatt høyde for perioder med høyere risiko. Risikoen for større tap er moderat. Økningen i det langsiktige rentenivået vil gjøre det mindre krevende å oppnå tilfredsstillende avkastning fremover til akseptabel risiko.

Styret i pensjonskassen har vurderer scenarier med ytterligere børsnedgang og endring av rentenivået for å se hvordan solvenskapitaldekningen utvikler seg. Styret er fortsatt forberedt på både å iverksette risikodempende tiltak og kreve innbetaling av ytterligere egenkapital.

I løpet av de siste årene har forvaltningskapitalens økning igjen alene bidratt til å binde opp en økende andel av kassens kapital. Denne kapitalbindingen har blitt forsterket av økende volatilitet i markedet og rentenivå. Bodø kommune har som sponsor lagt inn en økning av egen finansiering som skal sikre de fremtidige pensjonsforpliktelsene arbeidsgiverforetakene har påtatt seg gjennom hovedtariffavtalen. Det vil bidra til å opprettholde handlingsrom til å investere i ulike aktivaklasser med tilstrekkelig avkastning.

Pensjonskassen fortsetter å ta i bruk nye digitale løsninger som skal gi våre medlemmer enklere tilgang til registrerte opplysninger og mulighet for å beregne egen pensjon. Vi har som tidligere fokus på god og personlig rådgivning fremover. Pensjonskassen er lokalt forankret i Bodø og vil fortsatt ha som mål å levere pensjon gode tjenester til en lav premie.

FORTSATT DRIFT

Årsberetningen og regnskapet for 2022 er avlagt under forutsetning av fortsatt egen drift av lokal pensjonskasse. Styret bekrefter at forutsetningene er til stede.

Styret kjenner ikke til at det er vesentlig usikkerhet knyttet til årsregnskapet og kjenner ikke til ekstraordinære forhold som har betydning for vurderingen av pensjonskassens regnskap. Det er ikke inntruffet forhold etter regnskapsårets slutt som har betydning for vurdering av regnskapet.

Styret anser at resultatregnskapet og balansen for 2022 med noter gir god informasjon om driften gjennom året og den økonomiske stillingen ved utgangen av året.

Styret og administrasjonen vil også i tiden fremover gjennom sitt arbeid tilstrebe å videreutvikle og drive pensjonskassen og våre tjenester som en konkurransedyktig ordning til beste for medlemmer og arbeidsgivere.

Bodø 21. mars 2023
Elektroniske signaturer

Bodil Irene B. Brattli
Nestleder

Einar Lier Madsen
Styreleder

Adelheid B. Kristiansen
Styremedlem

Rolf Kåre Jensen
Styremedlem

Kornelija Rasic
Styremedlem

Thor Arne Tobiassen
Styremedlem

Glenn Roger Balseth
Styremedlem

Jarl Richard Salamonsen
Styremedlem

Hans Petter Horsgaard
Daglig leder

RESULTATREGNSKAP

TEKNISK REGNSKAP	Note	2022	2021
Premieinntekter			
Forfalte premier, brutto	2	318 752 133	313 353 738
Avgitte gjenforsikringspremier		-90 022	-90 022
Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak			
Sum premieinntekter for egen regning		318 662 111	313 263 716
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	72 791 419	114 861 617
Netto driftsinntekt fra eiendom	13	943 297	896 979
Verdiendringer på investeringer	4	-126 479 350	171 117 258
Realisert gevinst og tap på investeringer	4	-166 431 885	13 344 449
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		-219 176 519	300 220 303
Andre forsikringsrelaterte inntekter			
Andre forsikringsrelaterte inntekter			
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter			
Pensjoner mv.			
Utbetalte pensjoner netto	5	-113 210 838	-104 261 952
Endring erstatningsavsetninger			
Sum pensjoner mv.		-113 210 838	-104 261 952
Endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktfastsatte forpliktelser			
Til premiereserve, brutto	10	-267 645 778	-247 667 288
Endring i tilleggsavsetninger			-32 062 200
Endring i kursreguleringsfond			-166 963 329
Endring i bufferfond	10	299 133 889	
Endring i premiefond	10	-6 053 226	-8 491 758
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser		25 434 885	-455 184 575
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktfastsatte forpliktelser			
Overskudd på avkastningsresultat		0	-15 830 869
Risikoresultat		0	-7 929 335
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene		0	-23 760 204
Forsikringsrelaterte driftskostnader	7,18	-12 725 908	-12 067 277
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-12 725 908	-12 067 277
Resultat av teknisk regnskap	9	-1 016 269	18 210 011
IKKE TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	4 039 402	6 484 909
Netto driftsinntekt fra eiendom	13	52 347	50 611
Verdiendringer på investeringer	4	357 144	9 655 153
Realisert gevinst og tap på investeringer	4	-9 235 969	752 950
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		-4 787 076	16 943 624
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader og andre kostnader	7	-1 461 164	-1 338 526
Resultat av ikke-teknisk regnskap	9	-6 248 240	15 605 098
Resultat før skattekostnader og andre resultatkomponenter		-7 264 509	33 815 109
Skattekostnader	8	-1 150 387	-4 667 748
Resultat før andre inntekter og kostnader		-8 414 896	29 147 361
Estimatendring knyttet til ytelsesbaserte pensjonskostnader		-1 272 325	-922 489
Skatt på andre inntekter og kostnader		318 081	230 622
Totalresultat		-9 369 140	28 455 494
Overført til/fra risikoutjevningfond		5 569 309	-7 929 335
Avkastning risikoutjevningfond		2 500 532	-2 039 864
Overført til/fra annen opptjent egenkapital	9	1 299 299	-18 486 295
Sum overføringer		9 369 140	-28 455 494

BALANSE

EIENDELER	Note	2022	2021
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer	13	862 252	875 933
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	14	58 624 459	55 047 887
Utlån og fordringer			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	16	91 742 691	101 092 288
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	15	83 534 882	89 742 834
Utlån og fordringer		181 086	95 770
Finansielle derivater			
Andre finansielle eiendeler			
Sum investeringer		234 945 369	246 854 711
Fordringer			
Fordringer knyttet til premieinntekter		1 220 044	289 985
Andre fordringer		135 091	2 509 448
Sum fordringer		1 355 135	2 799 433
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr		339 537	400 604
Kasse, bank		6 873 372	2 991 943
Sum andre eiendeler		7 212 909	3 392 547
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		99 715	63 821
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		243 613 128	253 110 512
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
Investeringer i kollektivporteføljen			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer	13	15 537 748	15 524 067
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	14	1 056 410 938	975 607 857
Utlån og fordringer til amortisert kost			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	16	1 653 200 449	1 791 647 890
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	15	1 505 295 990	1 590 502 727
Utlån og fordringer til virkelig verdi		151 540 728	104 337 259
Finansielle derivater			
Sum investeringer i kollektivporteføljen		4 381 985 853	4 477 619 799
SUM EIENDELER		4 625 598 985	4 730 730 311

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	Note	2022	2021
Innskutt egenkapital		69 741 516	68 241 516
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevningfond		43 701 003	51 770 844
Annen opptjent egenkapital		164 780 638	173 455 924
Sum opptjent egenkapital		208 481 641	225 226 768
FORPLIKTELSER			
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Premiereserve	10	3 443 561 358	3 175 915 580
Tilleggsavsetninger			375 476 051
Kursreguleringsfond			540 731 430
Bufferfond	10	617 073 592	
Premiefond	10	277 649 900	333 725 894
Sum forsikringsforpliktelser		4 338 284 850	4 425 848 955
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser o.l.	18	1 782 545	710 729
Forpliktelser ved periodeskatt		1 179 270	5 105 821
Forpliktelser ved utsatt skatt	8	578 586	1 082 409
Andre forpliktelser		5 550 577	4 514 113
Sum avsetninger for forpliktelser		9 090 979	11 413 076
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		4 625 598 985	4 730 730 311

Bodø 21. mars 2023
Elektroniske signaturer

Bodil Irene B. Brattli
Nestleder

Einar Lier Madsen
Styreleder

Adelheid B. Kristiansen
Styremedlem

Rolf Kåre Jensen
Styremedlem

Kornelija Rasic
Styremedlem

Thor Arne Tobiassen
Styremedlem

Glenn Roger Balseth
Styremedlem

Jarl Richard Salamonsen
Styremedlem

Hans Petter Horsgaard
Daglig leder

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2022	2021
Innbetalte premier	170.504.819	256.992.552
Netto utbetalte pensjoner (inkl. inn og utbet. ref. iht OFA)	-113.210.838	-95.261.952
	-	-
Utbetaling drifts- og lønnskostnader, skattekostnad	14.383.707	15.502.294
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	42.910.274	146.228.306
Netto inn/utbetaling kjøp/salg finansielle eiendeler (B)	99.087.650	99.087.650
Innbetaling ved flytting fra andre		
Innbetaling av egenkapital	1.500.000	3.500.000
Utbetaling fra premiefondet	-67.133.140	-267.568.900
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	-65.633.140	-264.068.900
Netto kontantstrøm i perioden (A+B+C)	76.364.784	-18.752.944
Likviditetsbeholdning pr 1.1	57.810.916	76.563.860
Likviditetsbeholdning pr 31.12	134.175.700	57.810.916

OPPSTILLING AV ENDRING I EGENKAPITAL

(i 1000 kr)	Innskutt EK	Risiko- utj.fond	Annen opptj. EK	Fond for ureal. gev.	Sum EK
Egenkapital 01.01.2022	68.242	51.771	143.563	29.892	293.468
Egenkapitalinnskudd	1.500				1.500
Overført avkastning til risikoutjevningfondet		2.501			-2.501
Overført andel av risikoresultat til/fra risikoutjevningfond		5.569			5.569
Årets resultat tilført/belastet egenkapital ved disponering			-1.299	-7.376	8.675
Sum egenkapital 31.12.2022	69.742	43.701	142.264	22.516	278.223

Fond for urealiserte gevinster inngår i annen egenkapital i balanseoppstillingen.

NOTER

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende god regnskapsskikk i Norge, samt satt opp henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap mv.

Forvaltningskostnader for verdipapirfond føres netto.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formuesskatt.

Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel og beregnes ut fra en skattesats på 25%, som er gjeldende sats for finansnæringen. Utsatt skatt er i all hovedsak knyttet til midlertidige forskjeller i selskapsporteføljen samt overgangseffekt av innføring av nytt skatteregime i 2018. I tillegg betaler pensjonskassen 0,15% formuesskatt på skattemessig beregnet nettoformue i henhold til skattelovens kapittel 4. Formuesskatten inngår også i den årlige resultatskatten.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonsforpliktelser egne ansatte innregnes og måles i samsvar med IAS 19.

Fordringer

Utestående fordringer vurderes til pålydende og det avsettes til tap ved verdifall.

Premieinntekter

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

FORSIKRINGSMESSIGE FORHOLD

De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er forankret i norsk særlovgivning.

I overensstemmelse med forsikringsvirksomhetsloven § 3-11, er pensjonskassens forvaltningskapital inndelt i en kollektivportefølje og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger som skal dekke kontraktfastsatte forpliktelser, tilsvarende forsikringsmessige forpliktelser og risikoutjevningfondet. Selskapsporteføljen vil bestå av eiendeler som motsvarer pensjonskassens ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld.

Felles forvaltning

På grunnlag av forholdet mellom egenkapital og forsikringsmessige avsetninger er alle finansaktiva fordelt pro rata mellom selskapsporteføljen og kollektivporteføljen. Pr 31.12.2022 er selskapsporteføljens andel av avkastningen 5,26% og kollektivporteføljens andel 94,74 %.

Resultat til forsikringskundene

Garantert avkastning på premiereserven og premiefondet, samt øvrig avkastning til kundene, resultatføres under posten garantert avkastning og tildeling til forsikringskundene. Avkastning på Risikoutjevningfondet føres under overføringer/disponering av årets resultat.

Premiereserve

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsforpliktelser med fradrag for kontantverdien av fremtidige premier regnet etter lineær premie- og reserveberegning. I nåverdiberegningen er det gjennomsnittlig benyttet 2,27 % diskonteringsrente. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar.

Administrasjonsreserve

Er midler som er avsatt for å dekke fremtidige kostnader vedrørende utbetaling av pensjon.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfeller som er inntruffet innen regnskapsårets slutt.

Bufferfond

Fra 1.1.2022 ble det innført et sammenslått og kundefordelt bufferfond for kommunale pensjonsordninger. Bufferfondet erstatter tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond. Avkastningsresultatet kan avsettes til bufferfond. Bufferfond kan dekke negativt avkastningsresultat, og midler fra bufferfond kan tilføres premiefond. Fondet har ingen øvre grense.

Premiefond

Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført en årlig rente.

Risikoutjevningfond

Fondet er en lovbestemt avsetning for å møte upåregnelige tap ved pensjonskassens forsikringsvirksomhet. Det er anledning å avsette inntil 50% av årets risikoresultat til risikoutjevningfond for dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet inngår som en del av pensjonskassens egenkapital, men ikke som ansvarlig kapital ved beregning av kapitaldekningskrav. Bevegelser i risikoutjevningfondet føres som en disponering av totalresultatet.

Erstatningsytelser og forsikringstilfeller

Erstatningsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for nye barne- og ektefellepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karenperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon og premiefritak for alderspensjon, ektefelle- og barnepensjoner. For uførehendelser som kan ha oppstått og hvor karenperioden ikke er avløpt, avsettes periodens opptjente risikopremie for uførepensjon som IBNR (inntrufne, ikke rapporterte uføretilfeller).

FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Investeringer som holdes til forfall
- Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, aksjefond og investeringer i selskap med delt ansvar (IS, DA mv). Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultat og består av obligasjoner og rentefond. Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser. For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Investeringseiendommer

Investeringseiendom består av eiendom som er anskaffet for verdistigning på kapital, opptjening av leieinntekter eller begge deler. Investeringseiendommer regnskapsføres til virkelig verdi i samsvar med virkelig verdimodell i IAS 40. Avkastning og verdiendringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner og andre finansielle instrumenter med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om, og evne, til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Disse investeringene regnskapsføres til amortisert kost basert på internrentemetoden. Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

Note 2 Premieinntekter

Forfalt premie	2022	2021
Arbeids giverpremie	9,45 %	9,49 %
Normalpremie	114.112.478	109.455.471
Administrasjonspremier 0,69%	11.426.435	10.247.527
Rentegarantipremie	6.500.000	4.499.997
Reguleringspremie	135.900.000	145.000.000
Ikke forsikringsbar ytelse	15.874.600	11.000.000
Medlemspremie 2%	31.305.300	29.702.977
Vedlikehold administrasjonsreserve 0,23 %	3.600.110	3.415.842
Frivillig premie/etterbetaling tidligere år	33.210	31.924
Sum Premieinntekter	318.752.133	313.353.738

Note 3 Renteinntekter og utbytte fra finansielle eiendeler

	2022	2021
Renter av bankinnskudd	2.762.796	226.557
Renter av obligasjonsfond	18.896.523	40.747.111
Renter av høyrentefond	847.971	4.549.100
Renter av pengemarkedsfond	4.461.805	5.322.170
Renter av verdipapirer anlegg	30.392.902	35.876.678
Utbytte SKS aksjer	2.592.919	0
Renter og utbytte aksjefond	4.209.748	21.462.752
Renter og utbytte eiendomsfond	12.666.242	13.158.223
Sum renteinntekter/utbytte fra finansielle eiendeler	76.830.906	121.342.591

Fordelt på teknisk og ikke teknisk regnskap	2022	2021
Andel teknisk regnskap	72.789.600	114.862.897
Andel ikke teknisk regnskap	4.041.306	6.479.694
	76.830.906	121.342.591

Note 4 Netto realiserte og urealiserte gevinster

	Realiserte gevinster	Realiserte tap	Urealiserte gev./tap	Amort. Overkurs	Renter/ Utbytte	Sum avkastning
Aktiva						
Aksjefond internasjonale	342.857	-59.956.346	-61.152.871		179.925	-120.586.435
Aksjefond norske	158.716	-9.536.519	-9.404.595		557.525	-18.224.873
Obligasjonsfond	-	-85.452.363	-37.698.097		13.948.113	-109.202.347
Høyrentefond	-	-19.457.237	0		847.971	-18.609.266
Alternative investeringer	-	-	-820.989		0	-820.989
Pengemarkedsfond	0	-1.766.960	-892.137		4.461.805	1.802.708
Holde til forfall obligasjoner	0	0			30.392.902	30.392.902
- amortisering Hold til forfall				4.628.930		4.628.930
Storebrand, Union, DEAS og Pareto eiendomsfond			-28.158.435		19.086.618	-9.071.817
Derivater			0			0
Sum avkastning forvaltere	501.573	-176.169.425	-138.127.124	4.628.930	69.474.859	(239.691.187)
Renter av bankinnskudd					781.708	781.708
Utbytte SKS aksjer					2.592.919	2.592.919
Husleieinntekter					995.640	995.640
Sum avkastning egne plasseringer					4.370.267	4.370.267
Sum netto inntekter fra investeringer 2022	501.573	-176.169.425	-138.127.124	4.628.930	73.845.126	-235.320.920

	Realiserte gevinster	Ureal. gev./tap	Amortisert underkurs	Renteinnt/ Utbytte	Leie- inntekter	Finans- inntekter
Andel teknisk regnskap	-166.427.723	-130.861.637	4.385.448	69.017.603	943.269	-222.943.040
Andel ikke teknisk regnskap	-9.240.129	-7.265.487	243.482	3.831.883	52.371	-12.377.880
SUM	-175.667.852	-138.127.124	4.628.930	72.849.486	995.640	-235.320.920

Note 5 Pensjonsordning og utbetalte pensjoner

Pensjonskassen har offentlig tjenstepensjonsordning, dvs. en kollektiv ytelsesordning uten investeringsvalg.

Ordningen inkluderer uførepensjon som beregnes som en nettopensjon, netto bamepensjon på 15% av pensjonsgrunnlaget og netto ektefellepensjon på 9% av pensjonsgrunnlaget.

Reguleringen av pensjonene følger utviklingen i folketrygdens grunnbeløp G

Direkte utbetalte pensjoner	2022	2021
Alderspensjon	90.463.100	81.028.570
Uførepensjon	20.060.466	20.049.840
Etterlapppensjon	9.654.889	9.422.102
Bamepensjon	891.572	877.267
Sum direkte utbetalte pensjoner	121.070.027	111.377.779
Utbetalte refusjonspensjoner iht overføringsavtalen	11.254.521	9.862.742
Mottatte refusjonspensjoner iht overføringsavtalen	-19.113.710	-16.978.569
Netto utbetalte pensjoner	113.210.838	104.261.952

Med fordeling av refusjoner:	2022	2021
Alderspensjon	83.502.999	74.820.930
Uførepensjon	20.156.145	20.117.415
Etterlapppensjon	8.660.727	8.451.960
Bamepensjon	890.967	871.647
Netto utbetalte pensjoner	113.210.838	104.261.952

Når det gjelder medlemsbedrifter av pensjonsordningen vises det til årsberetningen pkt.1

Når det gjelder antall medlemmer av pensjonsordningen vises det til vedlagte forsikringstekniske oppgjør pr 31.12.2022. Arbeidstakers medlemspremie er 2 % av lønnsgrunnlag.

Det vises til note 2 Premieinntekter.

Note 6 Ytelser og lån til ledende ansatte m.m.

Ytelser	Lønn	Pensjons- kostnader	Annen godtgjørelse
Daglig leder Hans Petter Horsgaard	1.218.333	239.159	4.392,00
Styreleder Einar Lier Madsen			109.784,00
Nestleder Bodil Bjørnaali Brattli			65.870,00
Styremedlem Glenn Roger Balseth			54.892,00
Styremedlem Jarl Salamonsen			54.892,00
Styremedlem Rolf Kåre Jensen			54.892,00
Styremedlem Adelheid Kristiansen			54.892,00
Styremedlem Komelija Rasic			54.892,00
Styremedlem Thor Arne Tobiassen			54.892,00
Varamedlem Cecilie Lekang			8.235,00
Varamedlem Stephan Andre Skjelvan			8.235,00
Varamedlem Berit Wilhelmsen			2.745,00
Varamedlem Turid Holst Andersen			2.745,00

Annen godtgjørelse til daglig leder er dekning av telefon.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til daglig leder, styremedlemmer eller ansatte.

Note 7 Lønn og driftskostnader

	2022	2021
Personalkostnader	6.061.137	5.281.305
Honorar revisjon lovpålagt	294.600	175.063
Honorar revisor andre attestasjoner	61.300	60.213
Honorar revisor bistand	81.425	72.600
Honorar revisor skattemessig bistand	55.800	19.175
Aktuar	1.131.126	1.021.066
Diverse tjenester fra Bodø kommune	484.184	474.248
Hvorav husleie	92.975	
Øvrige driftskostnader	6.017.500	6.302.132
Sum andre driftskostnader	8.125.935	8.124.497
Sum driftskostnader	14.187.072	13.405.802
Herav relatert til finansforvaltning	1.461.164	
Herav relatert til forsikring	12.725.908	
Sum	14.187.072	

Antall årsverk i pensjonskassen er 4,6. Lønnskostnader er fordelt med 20 % på finansforvaltning og med 80 % på forsikring.

Note 8 Skattekostnad

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

Skattekostnad	2022	2021
Beregnet formuesskatt	524.105	245.960
Betalbar resultatskatt	579.857	5.024.017
For lite (+)/For mye(-) avsatt skatt foregående år	232.167	-456.870
Endring utsatt skatt	-503.823	-375.981
Årets skattekostnad(+)/inntekt(-)	832.306	4.437.126

Inntektskatt	2022	2021
Totalresultat før skattekostnad	-7.264.509	32.892.620
Permanente forskjeller	3.437.066	0
Utbetalt utbytte aksjer og utbetaling andeler IS/DA mv selskapsportefølje	-1.170.631	-2.088.590
Urealisert gevinst/(tap) aksjer/fond selskapsportefølje	5.317.157	-12.233.872
Annen endring		
Aksjeutbytte på selskapsporteføljen -3 % skattepliktig andel	30.123	21.985
Endring midlertidige forskjeller	1.970.220	1.503.925
Endring risikoutjevningsfond		
Årets skattemessige resultat	2.319.426	20.096.068
Underskudd til fremføring fra foregående år i.h.t. skatteoppgjør	0	0
Underskudd til fremføring 31.12.		
Grunnlag betalbar skatt	2.319.426	20.096.068
Betalbar skatt 25%	579.857	5.024.017
Skyldig ekstra Finansskatt lønn 31.12	75.308	-164.156
Beregnet formuesskatt 0,15%	524.105	245.960
Betalbar skatt i balansen	1.179.270	5.105.821
Skattemessig underskudd til fremføring		
Midlertidig forskjell varige driftsmidler	623.200	684.758
Gevinst og tapskonto	3.597.878	4.497.348
Pensjonsforpliktelse selskapsportefølje	-95.188	-44.065
Urealisert gevinst/(tap) renteinstrumenter selskapsportefølje	-1.811.547	-808.406
Netto midlertidige forskjeller	2.314.343	4.329.635
Utsatt skatt/ - Utsatt skattefordel pr. 31.12. - 25%	578.586	1.082.409

Note 9 Resultatanalyse og fordeling av resultat

Risikoresultat	2022	2021
Uførerisikoresultat	3.192.746	5.865.107
Dødsrisikoresultat	-3.592.650	4.820.164
Opplevelsesrisikoresultat	-5.079.383	5.263.419
Reassuranse premie	-90.022	-90.022
Risikoresultat	-5.569.309	15.858.668
Renteresultat		
Herav til kollektivporteføljen	-219.176.519	297.114.343
(Til)/fra Bufferfond/Kursreguleringsfondet	299.133.889	-166.963.329
Garantert renter premiereserve	-76.597.666	-71.726.323
Garantert rente premiefond	-6.053.226	-8.491.758
Avkastning premiefond ut over garantert	-	-5.307.349
Avkastning risikoutjevningfond	2.500.532	-2.039.864
Ufordelt renteresultat	-192.990	42.585.720
Samlet premie administrasjon	18.081.969	16.923.389
Avsatt administrasjonsreserve	-4.609.499	-4.221.257
Kostnader forvaltning og administrasjon	-12.725.908	-12.067.277
Administrasjonsresultat	746.562	634.855
Premie til avkastningsgaranti	6.500.000	4.499.997
Resultat av teknisk regnskap før disponering	1.484.263	63.579.240
Til/fra tilleggsavsetninger	-	-32.062.200
Netto Resultat	1.484.263	31.517.040
til premiefond	-	-15.346.894
Resultat teknisk regnskap etter disponering over resultat	1.484.263	16.170.146
Avkastning risikoutjevningfondet	-2.500.532	2.039.864
Teknisk resultat fra regnskap	-1.016.269	18.210.010
Resultat av ikke teknisk regnskap	-6.248.240	15.605.098
Resultat før skattekostnad	-7.264.509	33.815.108
Skattekostnad	-1.150.387	-4.667.748
Resultat før andre inntekter og kostnader	-8.414.896	29.147.360
Andre inntekter og kostnader etter skatt	-954.244	-691.867
Totalresultat	-9.369.140	28.455.493
Disponering til/fra riskoutjevningfond	5.569.309	-7.929.335
Avkastning til risikoutjevningfondet	2.500.532	-2.039.864
Disponert til/fra egenkapital	1.299.299	-18.486.295
Sum Disponert	9.369.140	-28.455.494

Note 10 Endring i forsikringsmessige avsetninger

Premiereserve

Inngående balanse (inkl. erstatningsreserven)	3.175.915.580
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsler	
Netto resultatførte avsetninger	267.645.778
<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene</i>	267.645.778
Utgående balanse	3.443.561.358

Bufferfond

Inngående balanse - <i>Tilleggsavsetninger</i>	375.476.050
Inngående balanse - <i>Kursreguleringsfond</i>	540.731.431
Netto resultatførte avsetninger	-299.133.889
Utgående balanse	617.073.592

Bufferfond fordelt på kunder	Tilleggs- avsetninger IB	Kursregulerings- fond IB	Bufferfond 01.01.2022	Årets tilførsel	* Estimata vik	Bufferfond 31.12.2022
Bodø kommune	328.680.170	472.894.021	801.574.191	-261.567.867		540.006.324
Bodø Havn KF	3.141.545	4.519.949	7.661.494	-2.475.520		5.185.974
Bodø Produksjonssenter AS	3.577.805	5.147.626	8.725.431	-2.786.620		5.938.811
Stormen konserthus Bodø KF	3.075.314	4.515.736	7.591.050	-2.515.067		5.075.983
Salten Regionråd	1.276.066	1.835.961	3.112.027	-1.036.063		2.075.964
Bodø kommunale pensjonskasse	1.013.680	1.458.448	2.472.128	-794.877		1.677.251
Bodø Kirkelige Fellesråd	7.463.645	10.738.443	18.202.088	-5.924.797		12.277.291
Bodø Spektrum KF	2.706.207	4.202.434	6.908.641	-2.317.643		4.590.998
Salten Brann IKS	24.486.116	35.229.804	59.715.920	-19.482.082		40.233.838
Skjerstad Bygningsstiftelse *	41.601	75.519	117.120	-117.120	-4.580	-4.580
Zahljøsosen AS	5.597	8.053	13.650	-4.277		9.373
Bodø2024 IKS	8.304	105.437	113.741	-107.376		6.365
Total	375.476.050	540.731.431	916.207.481	-299.129.309	-4.580	617.073.592

*Estimatavvik. Skjerstad Bygningsstiftelse mangler tilstrekkelig bufferfond til å dekke hele det negative avkastningsresultatet. Justeres mot annen opptjent egenkapital i 2023.

Premiefond

Inngående balanse	333.725.893
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsler	
Netto resultatførte avsetninger	
Garantert rente	6.053.226
Rente ut over garantert	-
Overskudd på avkastningsresultatet	-
Risikoresultat tilordnet forsikringskontr.	-
<i>Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene</i>	6.053.226
Ikke resultatførte endringer i premiefond	
Premieinnbetalinger	5.003.922
Benyttet premiefond dekning av årets premie	-67.133.141
<i>Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene</i>	-62.129.219
Utgående balanse	277.649.900

Pensjonskassens premiefond fordeler seg slik på medlemsforetakene:

Premiefond fordelt på kunder	IB 01.01.2022	Benyttet i 2022	Garantert rente	Saldo før avregning	Avr. ikke forsikringsbare ytelser	Avr. reguleringspremie 2022	Mer-avkastning	Tilført avkastningsoverskudd	Tilført risikoverskudd	Premiefond 31.12.2022
Bodø kommune	257.073.806	-60.231.080	4.583.180	201.425.906	2.580.235	1.821.200	-	-	-	205.827.341
Bodø Havn KF	9.319.310	-	186.906	9.506.216	18.790	33.200	-	-	-	9.558.206
Bodø Produksjonssenter AS	5.949.591	-	119.521	6.069.112	20.872	32.000	-	-	-	6.121.984
Stormen konserthus Bodø KF	8.545.534	-	171.300	8.716.834	34.591	4.300	-	-	-	8.755.725
Salten Regionråd	2.901.712	-	58.200	2.959.912	15.058	1.500	-	-	-	2.976.470
Bodø kommunale pensjonskasse	2.405.076	-	48.287	2.453.363	7.299	11.200	-	-	-	2.471.862
Bodø Kirkelige Fellesråd	12.855.259	-1.269.615	245.424	11.831.068	55.044	46.500	-	-	-	11.932.612
Bodø Spektrum KF	4.551.129	-650.000	85.588	3.986.717	19.515	17.400	-	-	-	4.023.632
Salten Brann IKS	29.999.355	-4.982.446	553.300	25.570.209	134.707	179.000	-	-	-	25.883.915
Skjerstad Byggningsstiftelse	79.408	-	1.304	80.712	479	-28.900	-	-	-	52.291
Zahljösen AS	10.908	-	218	11.126	-	0	-	-	-	11.126
Bodø2024 IKS	34.805	-	-	34.805	17.331	-17.400	-	-	-	34.736
Total	333.725.893	-67.133.141	6.053.226	272.645.978	2.903.921	2.100.000	-	-	-	277.649.900

Note 11 Kapitalavkastning

	Dietz metode 2022		Dietz metode 2021	Dietz metode 2020	Dietz metode 2019	Dietz metode 2018
Avkastning (tidligere verdjustert avkas	-4,95 %	Bokført avkastning kollektivportef	3,33 %	3,19 %	3,23 %	4,83 %
Avkastning	-4,95 %	Verdjustert avkastning kollektivp	7,75 %	5,38 %	8,42 %	0,38 %

Note 12 Risiko knyttet til finansielle instrumenter

Kreditrisiko

Pensjonskassen er i liten grad eksponert for kreditrisiko gjennom kundefordringer.

Debitorer er i all hovedsak Bodø kommune, kommunale foretak, interkommunale selskaper og uoppgjorte plasseringer hos forvaltere. Totale kundefordringer var pr 31.12.2022 på kr 25 774 627.

Markedsrisiko

Pensjonskassen er eksponert for risiko gjennom sine plasseringer i bankinnskudd, pengemarkedsfond, aksjer, aksjefond, eiendomsfond, høyrentefond, obligasjoner og direkte eide bygninger. Alle plasseringer er i tråd med pensjonskassens retningslinjer for kapitalforvaltning. Omløp- og anleggsobligasjoner er i henhold til retningslinjer ikke gradert lavere enn BBB. (ref. Standard & Poors eller tilsvarende). Samtlige aksjefond pensjonskassen har plasseringer i, består av børsnoterte aksjer. Aksjefondenes underliggende plasseringer er notert på anerkjente børser i de landene som er inkludert i en spesifisert referanseindeks.

Likviditetsrisiko

Pensjonskassen er i svært liten grad utsatt for likviditetsrisiko, i det premieinnbetalingene hele tiden overstiger pensjonsutbetalingene og løpende driftskostnader. Pensjonskassen har en stor portefølje av svært omsettelige verdipapirer. Plasseringene i banker og hos forvaltere kan gjøres likvide i løpet 1-5 dager.

Note 13 Bygninger og andre faste eiendommer

Pensjonskassen fikk pr 31/12-02 overført Speiderveien 4 (kontorbygg). Bodø kommune har ansvaret for forvaltningen og driften av eiendommen

Bodø kommune har rett til å leie Speidereien fra pensjonskassen for en periode på fem år. Leieperioden forlenges automatisk for nye fem år med mindre Bodø kommune senest 6 måneder før utløpet av leieperioden skriftlig har meddelt at leieforholdet ikke ønskes forlenget. Ny leieperiode på 5 år ble inngått fra og med 2018, og leieperioden utløper i 2023. Videre utleie eller avhending av eiendommen vurderes.

Det er avtalt en årlig husleie som reguleres i henhold til endringen i konsumprisindeksen. Den avtalte husleie er i samsvar med taksert "netto inntektsoverskudd" som er markedspris for tilsvarende arealer minus kostnader til vedlikehold, forsikringer, administrasjon, samt offentlige avgifter og skatter.

Speiderveien 4 (kontorlokaler):

Eiendommen ligger i Østbyen 1,2 km fra Bodø sentrum. Utleid areal er på 1298 m2. Eiendommen er taksert til en markedsverdi på 16,4 millioner kroner. Takst er utført av Takstforum Nord.

Inntekter fra bygninger og annen fast eiendom	2022	2021	2020
Speiderveien 4	947.590	947.590	940.816

	2022	2021	2020
Inngående balanse 1.1	16.400.000	8.900.000	8.900.000
Verdiregulering resultatført i året	-	7.500.000	-
Utgående balanse 31.12	16.400.000	16.400.000	8.900.000
Speiderveien 4	16.400.000	16.400.000	8.900.000

Eiendom	Ansk. Kost	Ansk. Kost	Ansk. Kost
Speiderveien 4	7.000.000	7.000.000	7.000.000
Sum eiendom	7.000.000	7.000.000	7.000.000

Andel selskapsporteføljen 862.252

Andel kollektivporteføljen 15.537.748

Note 14 Obligasjoner

Obligasjoner som holdes til forfall

Fordelt etter sektor					
	Pålydende verdi	Balanseverdi	Markedsverdi	Påløpte renter	Effektiv rente
Bank/Finans	833.380.656	835.161.705	790.796.473	10.316.429	4,5 %
Kraftselskap	90.000.000	91.943.920	87.426.286	1.359.884	4,4 %
Statsforetak	0	0	0	0	0,0 %
Kommune/ fylke	50.000.000	50.055.679	48.535.365	167.397	4,0 %
Industri	135.700.000	137.874.093	128.562.480	2.035.403	4,6 %
Sum	1.109.080.656	1.115.035.397	1.055.320.603	13.879.113	4,5 %

Fordelt på selskapsportefølje og kollektivportefølje	
Selskap	58.650.862
Kollektiv	1.056.384.535
SUM	1.115.035.397

Fordelt på norske og andre markeder	
Norske obligasjoner hold til forfall	981.290.711
Andre markeder	133.744.685
SUM	1.115.035.397

Note 15 Obligasjonsfond

	Ansk.kost	verdi
Obligasjoner og andeler		
Alfred Berg Nordisk Likviditet Pluss Inst.	117.048.193	116.582.100
AXA WF Global Sustainable Aggregate I NOK	224.280.632	225.175.310
Payden Global Aggregate Bond Fund NOK	244.000.000	247.577.712
Payden Global Short Bond Fund NOK	227.000.000	228.956.121
RobecoSAM Global Green Bonds NOKH	79.000.000	80.461.873
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid- Duration Inst (gl)	376.077.795	387.617.179
DNB Low Carbon Credit C	79.000.000	80.343.911
Storebrand Global Obligasjon 1-3 B	220.000.000	222.116.666
Sum	1.566.406.620	1.588.830.872

Fordelt på selskapsportefølje og kollektivportefølje

Selskap	83.572.504
Kollektiv	1.505.258.368
SUM	1.588.830.872

Fordelt på norske og andre markeder

Norske obligasjoner og andeler	116.582.100
Andre markeder	1.472.248.772
SUM	1.588.830.872

Note 16 Aksjefond, aksjer og andeler - omløpsmidler

Aksjefond	Ansk. Kost	Markedsverdi
Alfred Berg Gambak	28.011.616	79.585.126
Arctic Norwegian Value Creation D	72.000.000	75.109.045
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	72.000.000	75.522.064
KLP AksjeNorge Indeks S	151.655.580	150.631.918
CT Responsible Global Equity Class I EUR	77.500.000	78.574.261
KLP Fremvoksende Markeder Indeks S (gbl)	31.851.234	36.017.262
SGA Global Equity Growth Fund Class L	77.500.000	76.137.517
Stewart Investors Global Emerging Markets Sust VI Acc EUR	40.000.000	39.448.041
T. Rowe Price Global Value Equity Fund Class I10	123.814.745	126.796.000
Ardevora Global Long-only Equity SRI Fund Class E NOK (valutasikret)	84.000.000	83.271.299
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S (val sik)	155.557.109	185.957.241
Nordea Stabile Aksjer Global (valutasikret)	84.000.000	89.596.706
Sum alle aksjefond	997.890.284	1.096.646.480

Aksjefond, aksjer og andeler	Ansk. Kost	Markedsverdi
Sum aksjefond	997.890.284	1.096.646.480
Union Core	80.000.000	86.552.327
Hadean Capital I&II AS	13.641.643	13.338.711
Storebrand Eiendomsfond	101.761.401	125.999.794
Salten kraftsamband	101.000.000	101.000.000
DEAS Eiendomsfond Norge I AS/IS	131.244.673	153.141.206
Pareto Eiendomsselskap AS	748.929	1.037.390
Pareto Eiendomsselskap IIAS	500.000	670.861
Pareto Eiendomsselskap IS	71.316.672	102.701.598
Pareto Eiendomsselskap II AS	49.499.940	66.424.195
SUM AKSJER OG ANDELER	1.547.603.542	1.747.512.562

Fordelt på selskapsportefølje og kollektivportefølje	Aksjer & andeler
Selskap	91.919.161
Kollektiv	1.655.593.401
SUM	1.747.512.562

Fordelt på norske og andre markeder	
Norske aksjer og andeler	1.031.714.234
Andre markeder	715.798.328
SUM	1.747.512.562

Aksjer og andeler har noterte priser i aktive markeder - nivå 1. De utvalgte aksjefond gir samlet en god global diversifisering. Aksjefond er klassifisert som holdt for ometning og vurdert til virkelige verdier over resultatet. Netto avkastning beregnet for aksjefond er sammensatt av realiserte og urealiserte gevinster/tap slik det fremgår av note 4.

Storebrand Eiendomfond Norge KS består av utleiebygg i Oslo og Østlandsområdet. Plasseringen er vurdert til nivå 3 - ikke observerbare data.

Note 17 Solvensmargin

	31.12.2022	31.12.2021
Netto ansvarlig kapital (i 1000 kr)	234.522	234.475
50 % av risikoutjevningssfond	21.851	25.886
Solvensmarginkapital	564.909	453.360
Minstekravet til solvensmargin	153.563	148.919
Solvensmarginkapital i % av Solvensmarginkrav	345,4 %	304,4 %

Note 18 Netto pensjonsforpliktelser

De ansatte har pensjonsordning i Bodø pensjonskasse. Pensjonsordningen er ytelsesbasert.

Pensjonskassen er pliktig til å ha pensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon og foretaket har en ordning som oppfyller kravene etter denne loven. Foretaket har 5 aktive og en oppsatt rettighet pr 31.12.2022

FORUTSETNINGER	31.12.2022	31.12.2021
Diskonteringsrente	3,00%	1,90%
Lønnsvekst	3,50%	2,75%
G-regulering	3,25%	2,50%
Pensjonsregulering	2,48%	1,73%
Forventet avkastning	3,00%	1,90%
Agasats	7,90%	7,90%
PENSJONSFORPLIKTELSER	31.12.2022	31.12.2021
Brutto påløpt forpliktelse inkl. AFP	14.023.421	14.168.340
Pensjonsmidler i ordning for tjenstepensjon	-12.240.876	-13.457.611
Netto forpliktelse før arb.giveravgift	1.782.545	710.729
Ikke resultatført estimatendring/-avvik	0	0
Balansført netto forpliktelser før arbeids giveravgift	1.782.545	710.729
Avsatt til arbeids giveravgift	-140.821	-56.148
Balansført nto forpl./midler inkludert arbeids giveravgift	1.641.724	654.581
Endring netto pensjonsforpliktelse	0	0
PENSJONSKOSTNADER INKL. ARBEIDS GIVERAVGIFT	31.12.2022	31.12.2021
Nåverdi av årets opptjening	627.982	546.000
Rentekostnad	276.965	222.765
Forventet avkastning	-260.407	-220.966
Administrasjonskostnad	22.936	15.566
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm. Kostnad		
Resultatført planendring		
Aktuarielt tap/gevinst	1.272.325	922.489
Resultatført pensjonskostnad	1.939.801	1.485.854

Note 19 Transaksjoner med nærstående parter

Nærstående parter er Bodø kommune, øvrige foretak i pensjonskasse, samt pensjonskassens styre og ansatt. Det vises til note 2 premieinntekter og til note 7 med opplysning om tjenester kjøpt av kommunen. Når det gjelder transaksjoner med ledelse og styre vises det til note 6 ytelser og lån til ledende ansatte mm.

Note 20 Kapitaldekning og hendelser etter balansedagen

Det er et bindende lovkrav at solvenskapitaldekningen skal være minimum 100%. I investeringsstrategien til Bodø pensjonskasse står det at i de situasjoner hvor solvenskapitaldekningen er svakere enn 130% skal Investeringskomiteen initiere aksjoner. Solvenskapitaldekningen var 137% pr 31.12-2022. BPK rapporterer prosenten for Solvenskapitaldekningen med overgangsregel. Finanstilsynet understreker at pensjonskassen også må vurdere SKD uten overgangsregel. SKD uten overgangsregel pr 31.12.22 var 137%.

NØKKELTALL

MEDLEMSBESTAND PR. 31.12.2022 ER FORDELT SLIK:

År	2022	2021	2020	2019	2018
Aktive medlemmer	4 235	4 250	4 156	4 070	4 021
Oppsatte med rett	3 328	2 895	2 090	1 935	1 832
Oppsatte u/rett	8 022	7 755	7 988	7 528	7 056
Pensjonister	2 842	2 644	2 510	2 361	2 192
Til sammen	18 427	17 544	16 744	15 894	15 101

PENSJONSARTER OG UTVIKLINGEN DE SISTE 5 ÅR:

År	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjon (Inkl. AFP)	1 873	1 709	1 606	1 475	1 378
Uførepensjon	719	692	661	653	590
Ektefellepensjon	231	223	221	210	205
Barnpensjon	19	20	22	23	19
Til sammen	2 842	2 644	2 510	2 361	2 192

FORDELING KJØNN - KVINNER:

År	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjon	1 309	1 193	1 117	1 023	959
Uførepensjon	633	605	567	570	509
Ektefellepensjon	132	128	127	123	119
Barnpensjon	8	9	9	10	9
Til sammen	2 082	1 935	1 820	1 726	1 596

FORDELING KJØNN - MENN:

År	2022	2021	2020	2019	2018
Alderspensjon	564	432	489	452	419
Uførepensjon	86	87	94	83	81
Ektefellepensjon	99	95	94	87	86
Barnpensjon	11	11	13	13	10
Til sammen	760	625	690	635	596

ALDERSFORDELING KVINNER (tallene i parentes gjelder 2022)

	20-29	30-39	40-49	50-59	60-66
Alderspensjon					180 (157)
Uførepensjon	7 (4)	58 (53)	108 (98)	257 (246)	201 (201)
Ektefellepensjon	0 (0)	0 (0)	0 (0)	7 (7)	6 (11)

ALDERSFORDELING MENN (tallene i parentes gjelder 2022)

	20-29	30-39	40-49	50-59	60-66
Alderspensjon				4 (5)	65 (53)
Uførepensjon	1 (0)	2 (1)	12 (14)	39 (28)	32 (44)
Ektefellepensjon	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (5)	12 (9)

AKTUARERKLÆRING

KLP Forsikringservice AS

Bode pensjonskasse
Att: Hans Petter Horsgaard
hph@bkpension.no

Oslo 9. februar 2023

Forsikringstekniske beregninger

31.12.2022

Denne leveransen inneholder de aktuarberegnete tallstørrelser pensjonskassen har behov for ved avleggelse av årsregnskapet (inklusive notekrav) og offentlige rapporter til Finanstilsynet og SSE (PORT). I tillegg er utarbeidet utvidede spesifikasjoner av bestand og bestandsutvikling (fordeling på kjønn og alder mv). Beregningene er gjort på bakgrunn av de medlemsdata pr. 31.12.2021 og 31.12.2022 som pensjonskassen har oversendt.

Dødelighetsgrunnlag - Dødelighetstariffen er K2021. For menn er dødeligheten redusert imens den for kvinner er uendret fra tidligere tariff, K2013.

Uforegrunnlag - Uforetariffen (KFSU2015) er basert på uforeerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP FS som aktuar.

Grunnlagsrente - For opptjening før 31.12.2011 er renten 3,0 % og for ny opptjening etter 1.1.2012 er den 2,0 %. Gjennomsnittlig grunnlagsrente 31.12.21 er 2,27 %.

Årets reserveøkning og dermed avsetning til premiereserve i 2022 er 267.645.777 (regnskapets post 6.1.1).

Linda E. Johansen
Ansvarshavende aktuar

KLP Forsikringservice AS
Et selskap i KLP-konsernet AS
Orgnr: 987 696 676
Foretaksregisteret

KLP Forsikringservice AS
Dronning Eufemias gate 10
Pb. 400 Sentrum,
0103 Oslo

Kontaktinformasjon
arnfinn.osmundsvaag@klp.no
linda.elisabeth.johansen@klp.no
erik.falk@klp.no

2
Sensitivitet: Begrenset

KLP Forsikringservice AS

Bodø pensjonskasse
Att: Hans Petter Horsgaard
Hans.Petter.Horsgaard@bodo.kommune.no

Oslo 14. mars 2023

Aktuarerklæring

Bodø pensjonskasse - 2022

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2022 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag som spesifisert i forsikringsvirksomhetsloven § 3-9. Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2021_KLP. Denne tariffen tar utgangspunkt i K2013 fastsatt av Finanstilsynet, men med en sterkere levealdersforbedring for menn.

For uførhet er det benyttet et eget grunnlag, KFSU2015, basert på uføreefaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringservice som aktuar.

Pristariffene er meldt Finanstilsynet som angitt i forsikringsvirksomhetsloven § 3-7. Meldeplikt og tilsyn med pristariffer.

Med vennlig hilsen
For KLP Forsikringservice AS

Linda E. Johansen
Ansvarshavende aktuar KLP FS

KLP Forsikringservice AS
Et selskap i KLP-konsernet AS
Orgnr: 967 696 676
Foretaksregisteret

KLP Forsikringservice AS
Dronning Eufemias gate 10
Pb. 400 Sentrum,
0103 Oslo

Kontaktinformasjon
amfinn.osmundsvaag@klp.no
linda.elisabeth.johansen@klp.no
erik.falk@klp.no

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronningensgate 7B
8006 Bodø

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Bodø Pensjonskasse

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Bodø Pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, god regnskapsskikk i Norge og Forskrift om Årsregnskap for pensjonsforetak.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonskassen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen er konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn

for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike pensjonskassen eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll.
- evaluerer vi om de arvedte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassen ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Bodø, 31. mars 2023
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Arve Willumsen
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Arve Willumsen

Statsautorisert revisor

Serienummer: 9578-5998-4-1452881

IP: 62.181.xxx.xxx

2023-03-31 11:53:57 UTC

Penneo Dokumentnr: 7C5TN-ZFEYE-5 IITY-GHAL1-N012-01 MLK

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Bodø Pensjonskasse
Torvgata 1, 2. etasje
8006 Bodø

+47 75 55 75 70
+47 75 55 75 73
+47 75 55 75 75

post@bkpensjon.no
www.bkpensjon.no
NO 940 027 365